



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

5. Eorumdem humilitatis graduum in omnes homines vtilitas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

familiaris, nihil dæmoni vsurpatius esse solet, quàm vt, si quem animaduertit, ad abiectius vitæ institutum, salutis æternæ desiderio ferri, protinus his eum trucidis, ne progredi possit, conetur inuoluere: Nūquid non liber, copiosus, honoratus, ad æterna potes euolare: si respōderis, At pulcrum est maiorem, æternumq; mansuram gloriam adipisci: habet quod regerat; Compēfabis eleēmōsynis, auctoritate, actione multa; quod humilitati deficiet, opera supplebūt. Hæc & eiusmodi argutationes nequaquam illi deerunt, vix que fuerit vt conticescat, nisi ad hoc venias, Gloriam meam ego non quæro, est qui quærat si vult Deus; Iesum meum, amorem cordis mei, Iesum solum quæro, hunc imitari, hunc propius asseclari, cum illuso illudi, cum sperato sperni, cum paupere egere, cum lugente lugere volo: ò si etiam cum crucifixo crucifigi, cum emoriente emori daretur! ite gloriæ, ite merita, ite gaudia; mea mihi gloria, meritum meum, meum gaudium vnicum & summum est, meum posse propius imitari Iesum.

Fac igitur, bone Iesu, vt qui per seruum tuum Ignatium tam sanctis diuini amoris præceptis imbuti sumus, eiusdem quoque mirandæ humilitatis vestigijs, ardentissimo tui amore, magna cum alacritate mentis insitamus.

Sunt & alia mendacissimi hostis plurima figmenta, quibus perfectam humilitatem hanc nititur euertere, vel saltem illi exercendæ obicem ponere: sentient, qui suos animi motus diligentius excutient. Nolo tamen longiù excurrere; habent hîc clypeum, in quo ignita superbi hostis tela, ictu cassa restinguantur.

C A P V T V.

Eorundem humilitatis graduum in omnes homines vtilitas.

TRes potissimi sunt modi, quibus à Deo & à perfectione noster affectus exerrat, primus ille (quo salutis quoque irreparabilem iacturam facimus) quando relicto vèro, æterno, immutabili bono; contra eius leges, ficto, falso, imaginario bono pertinaciter adhaerescimus, & ab eo quod rectius fuerat auersi, ad praua, animæque perniciosa affectu decipiente conuertimur. Hæc autem affectionis nostræ prauitas primo humilitatis gradu corrigitur.

Alius est affectuum nostrorum morbus, non quidem vi sua letalis, at vires excedens, coloris & pulcritudinis decorem depascens, cum à Deo quidem diuortium nullum patitur, at multa etiamnum in rebus procreatis non Dei, sed sui causa diligit, multa quoque (quia tibi molliùs ad blanditur) exhorret & declinat, dum modo subterfugere, seque possit probabili aliqua ratione subducere: at sanatur hic morbus secundo humilitatis gradu, quo nihil vllam in partem, nisi argumentis ex maiore Dei laude petitis iudicatur.

Tertius

Tertius est defectus, qui etiam hoc secundo gradu posito, latere, imisque animi fibris insidere potest, ut aspera, quia aspera, formidemus, ideoque licet ea, ubi Dei laus exigit, nequaquam subire vereamur, suspiramus tamen, & leniora, votis optamus; eosque beatos & sentimus & predicamus, quibus datum est, ut sine timore, sine dolore, Domino seruiant in sanctitate & iustitia omnibus diebus suis: comedant panem in saturitate; dormiant, & non sit qui exerceat, non sit qui insidietur ascendentibus & apparentibus coram Domino: quod antiquæ legis, & sub egenis elementis seruientis est proprium, eosque qui ita sentiunt admodum procliuè est, eorum quæ molesta sunt horrore, vel eorum quæ vellent & absunt desiderio, à vera mentis æquabilitate, & diuinæ caritatis alacritate deiectos, ad impatientiæ & obmurmurationum scopulos allidi. quod priscis illis in deserto Iudæis toties accidisse miramur: nec (opinor) aliunde, quàm quod asperiora fugientes, nihil eorum quæ expeterent, sibi deesse æquo animo patiebantur. Iam verò ne hic nos languor debilitatos opprimat, Tertius humilitatis gradus asseritur, qui efficit ut dura omnia, deliciarumque natura nostræ, vel superbæ elationi repugnantia diligantur; amabilissima Dei nostri donaria, nobilissima æterni regis insignia, certissima diuini amoris pignora, latens æternæ gloriæ thesaurus, expressior Iesu Christi Domini nostri assimilatio putentur: quo fit ut qui hoc flagranti Christum imitandi desiderio æstuat, sicunde contumeliæ, infamiæ, dolorum, rerum acerbissimarum obijciatur occasio, non impallescat, non contrahatur, quin potius, audentior eat obuiam, lateretur aduersus, exultet impugnatus, derisionibus hominum gaudeat, verè fidus, verè amicos credat eos, quos honori suo atque commodis magis credit aduersari. Eum qui se vsque adeò supra rerum omnium amorem, supraque seipsum extulerit, eritne in hac vita quidquam, quod de summa mentis tranquillitate deturbare possit?

In huius Olympi verticem, extra omnes ventorum ac tempestatum procellas, nonne tunc, S. Paule, conscenderas cum exclamabas; *Quis ergo nos* Rom. 8.
separabit à caritate Christi? tribulatio? an angustia? an fames? an nuditas? an periculum? an persecutio? an gladius? — In his omnibus superamus propter eum qui dilexit nos. Certus sum enim quia neque mors, neque vita, neque angeli, neque principatus, neque virtutes, neque instantia, neque futura, neque fortitudo, neque altitudo, neque profundum, neque creatura alia poterit nos separare à caritate Dei, quæ est in Christo Iesu Domino nostro. Annon ut tempore, sic ardore mentis, propinquior videtur sanctus ille Martyr Ignatius, qui in *epistola quadam*, vita & alij
 cum suum martyrij desiderium recensuisset, futurumque, ut vltro in feras, quibus deferretur obijciendus, irrueret, ac, si fortè dentes innocuos abstinerent, ipse violentus iritaret? Ego, inquit, *vim inferam. veniam date*, Discipuli nomen idem
 quid mihi conducat noui. Nunc incipio a Discipulus esse. Nihil eorum quæ videntur, sonat veteribus quod
 aut non videntur amulor, ut Iesum Christum consequar, ignis & crux, belluarum in-
hodie Christi-
 petus, *stiani namè.*

petus, distractio, distractioq; osium, membrorum discessio, totius corporis commotio, & tota diaboli tormenta in me irruant, solummodo ut Iesu Christo fruatur. Ita loquebatur, ita peregit fortiter. Frementes quippe belluas ubi vidit, nihil expauescens exclamavit, *Frumentum Dei sum, dentibus bestiarum molar ut panis mundus inueniar.*

Apoc. 14.

Leuit. 27.

Verè hęc patientia sanctorum est, qui custodiunt mandata Dei, & fidem Iesu. Hic stadium est, hęc perfectionis decursio: hęc vera sanctitatis æstimatio, & hoc scilo sanctuarij ponderabitur. Vis tui profectus, carissime mi frater, capere coniecturam? tenta quid pati possis, quàm toleres libenter iniurias, quàm hilaris contumeliam amplectaris, & cave credideris, te longiùs in virtute, quàm in horum amore progressum. Hei mihi, cùm ad hanc libellam accessero, quàm verè me humilitatis inanem comperiam! Eximiarum cuiusdam monachi virtutum deprædicatione Magnus olim lætabatur Antonius: an ita verè esset, probare voluit, comperitoque eum ad iniurias fatiscere, conturbari, animo deijei, nulladum virtute solida hominem eum exornatum esse credidit. Et fanè, patientia opus perfectum habet; in patientia possidet homo animam suam; nec fert illa bona & laudata terra fructum bonum, nisi de bono corde inpatientia. In victrice verò perfectaque patientia, quæ gaudet, & exultat aduersis, hic est tertius humilitatis gradus.

Quem quando stadium Sanctorum nuncupavi: velim ita credas esse, quasi in eo multiplices progressus fiant. sunt qui ad carceres intraturi prospectant: sunt qui certamini nomen inscriptum cuperent: sunt iam ingressi, laborantes, sudantes, gementes quasi sub iniquo falce nonnulli, animi tamen robore porro pergunt: sunt qui tardiùs, sunt qui celeriùs excurrunt: sunt qui summa mentis alacritate, & sancti Spiritus gratia alas addentè, longissimè euolant. at nemo tamen eorumque, quin semper supersit quamdiu in hæc vita degit, quod adhuc vel addendo, vel expoliendo, vel penitiùs illam Domini sui imaginem imbibendo, ac efformando contendat.

Admirabilem illum Simeonem Stylitam, in ipsis ineundæ sanctissimæ vitæ primordijs, fundamentum sibi fodere in somnis visum scribunt, tertioque vocem audijisse, quasi cælitus monentis, Altiùs foderet. Cuius visi quis fuerit sensus, ad me nihil attinet scrutari: id verò omnibus quouis in instituto tranquille perfecteque viuere volentibus utilissimum erit monitum, quodque veluti cælitus datum obseruent, ut alacriter, fortiter, perseveranter, fodiendi labore reperito, tres istos humilitatis modos instar admirabilis cuiusdam thesauri effodiant. Hinc sibi & omnium virtutum commearum impetrabunt, & arcendis hostibus propugnacula statuent, & latissimas profundissimæque aditui obstruendo fossas excavabunt, & cauendis ac frustrandis insidijs, omni que auerendo periculo disposita præsidia habebunt.

Vidit Magnus ille Antonius totum hunc nobis ad spectabilem ætatem, præmul-

ta

ta dæmonum fraude, sic laqueis oppletum & implexum esse, vt nulla effugio rima parere videretur. Vidit, indoluit, exclamauit; Et quis hominum, Domine Deus meus, tantorum subtilitatem & copiam laqueorum effugiet? Verbo responsum audiit, Humilis. Totus ex inanissimo superbiæ tumore conflatus & confarcinatus est Satan, nihilque ab eo prodire potest, quod non eiusdem inanitatis inflatu euaniðe turgeat: quapropter quidquid fraudum veneniùe propinat, id omne & semper superbiæ afflatu inficit: & quoniam naturæ corruptelâ, omne genus hominum procliuius ad eam fertur; quodcumque atrocius venenum nobis miscuerit, illud falsa huius mellis dulcitudine illitum, vel honoris blandiente specie illudum obiectat. Ex quo fit, vt si quis verè perfecteque honorem omnem & aspernatur & execratur, quæ autem humilitatis sunt amat, amplexatur ac concupiscit, omnes protinus blanditias dæmonis auersetur, eisque numquam capi possit: quippe intimo quodam olfactu mentis, infusos Lernæi tumoris succos procul odoratur, fastidit, & cum ingenti stomacho, longè longius extrudit. Mithridatem vsque adeo epotandis salutaribus antidotis, ad venena illæsum euasisse tradunt, vt neque cum maximè vellet ab illis temerari poterit. Habes hîc verum & præsentissimum contra omnia Tartarea venena antidotum, humilitatem: quàm illa pertimescimus, tam hâc amemus, bibamus; longum, sapius, sitientissimè bibamus, hauriamus, in imas animi venas demittamus, donec tori nihil nisi humilitatem sapiamus, spiremus, exhalemus: ipsaque quodammodo animæ nostræ viscera sic in humilitatem abeant, vt si quo casu impronisa sese insinuauerit superbia, ferre non possint, concutiantur, fastidiant, euomant. quod equidem consequemur numquam, nisi longo fortiq; certamine, & exundante gratiæ diuinæ profluuio, medullis naturæ infixam superbiæ euellerimus, & in humilitatis radicem transplantati fuerimus. Quæ autem humilitatis radix, nisi Dominus Iesus, & sancta eius mater Maria? ô mater, ô optime, & hominum amantissime fili, hac tua nos virtute dona. Vt illam nos doceres, illa nos donares, tam fecisti multa, plura pertulisti Domine: ecce, doceri, donari volumus; quod voluisti perface: sic illam cordi & amori inscribe penitissimè, vt nihil nos ab ea dimouere vquam valeat.

Sed pergamus, & compendiosiore summa vtilitatem horum graduum, & ad perseverantiam momentum breuiter perstringamus. Certè enim, cum omnis inconstantia & à perfectione discessio, ex affectuum malè compositorum inæqualitate ac perturbatione nascatur, fieri non potest quin constantissimo, sibi que simillimo decursu, illius hominis vita tora deuoluatur, qui spes cogitationesque suas extra omnè rerum humanarum aleam positas, ipsa diuinitatis æternitate firmavit: sic autem se firmavit quisquis & sui & rerum procreatarum omnium contentione se sursum extulit, Dominiq; sui Iesu Christi imitandi studio, exardescens eius in se formam transtulit. Vnde & illud sequitur, vt eiusmodi

viro vel omnes iam virtutes in sint, vel certè earum sit ei consecutio facillima: quid hunc à summa fortitudine retardet, quem pericula, terrores, dolores, infamia, & acerbissima quæque ad eò non exterrant, vt blandimenta potiùs, vel ad summum puerorum terribilissima videantur? quid eius temperantiam emolliat, cui dulcia, lenia, blandà, & sensibus arridentia omnia nauseam commouent? quis affectus offundat prudenti iudicio tenebras, cum numquam nisi vnus & solius summi Dei amore in partem vllam feratur? quid illi sit in obediendo difficile, cui, præ laborandi patiendique desiderio, ipse in quietem labor, in solatium dolor, in serenum omnis abiit tempestas? Videas mihi eiusmodi viri mores, motusque omnes mira æquabilitate compositos, decoros, latentiumque virtutum non obscura signa prædentes: superciliosum, vel austerrum nihil in vultu; leue, lubricum, curiosum nihil in oculis; nihil vllò in gestu indecorum, placidissima mentis ornamenta ipso etiam fulgère videntur in corpore, intuentiumque animos ab oculorum aspectu inuitatos, ad contuendam virtutis pulcritudinem transfere. Et verò, quid illud dicam quod vnum summum est, ceteraque quæ fingi possunt omnia complectitur; sic hominem, Dei simillimum, Deo coniunctissimum mentis vnus, vnus cum Deo spiritus efficit: potestne dignius, aut exoptabilius aliquid excogitari? atqui diuina illa, vel similitudo, vel coniunctio, tantopere his in humilitatis gradibus elucet, vt non alia magis ratione conflentur & existant.

C A P V T VI.

Eadem humilitas quàm sit Religiosis necessaria.

QVæ diximus, omni hominum generi communia sunt: addam & quiddam nostræ Societatis, & Religiosis hominibus obseruatione dignum, vnde videant, absque his humilitatis gradibus, aut omnino, aut certè dignè in Religione perseverari non posse, ruinæque præparari, quidquid sanctitatis, huic fundamento non impositum, altius extuleris.

Verbo dicerem, absque illis nec ipsa (vnde tamen Religionis natura conflatur) Religiosa vota seruari, nec socialis vitæ pacem florere, nec imposita munia vtiliter exerceri posse: sed hæc singula perspicuè demonstrari conuenit. Et primò quidem,

Paupertatis numquam is erit obseruator accuratus, qui secundo tertioque humilitatis gradu nondum exornatus, variarum rerum amoribus est obnoxius, & res duras perhorrescit: sic enim, vel commodorum desiderio, vel incommodorum timore incitatus, eam rerum copiam sibi comparare conabitur, qua illis abundare, hæc declinare se posse crediderit. Quòd si optata frustratur euentus, nec habeat vnde sibi prospiciat, conditione prope modum infeliciose vtetur, iis adnumerandus qui necessitate, non virtute sunt pauperes, ac etiam deterioribus